

Schoolondersteuningsprofiel

De Ambelt VSO Hardenberg

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van de Ambelt VSO Hardenberg.

Om een indruk te geven van onze visie, werkwijze en zorgstructuur bundelen wij alle werkwijzen en gemaakte afspraken in het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) 2015-2017.

Dit profiel is geschreven voor intern gebruik, ouders, de MR, het bestuur en de Inspectie van het Onderwijs en andere belangstellenden.

De periode 2015-2019 bestrijkt een aantal jaren waarin de ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs zullen voortgaan. Het SOP zal jaarlijks worden aangepast en heeft het karakter van een werkdocument dat meegaat in de ontwikkeling van de leerlingenzorg die wij op onze school bieden.

Bij ons heeft iedere leerling een uitdagend toekomstperspectief.

Wij stellen de behoefte van de leerling altijd centraal door op zoek te gaan naar de talenten van iedere leerling. Door talent te laten groeien krijgt een leerling een nog beter toekomstperspectief.

Talenten laten groeien. de Ambelt

Inhoudsopgave

	Pagina
1 Passend Onderwijs	4
1.1 Samenwerkingsverband	4
1.2 Ondersteuningsplan	4
1.3 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)	5
2 De school	6
2.1 Ons team	7
3 Onderwijs	8
3.1 Lesuren	8
3.2 Lestijden	8
3.3 Huiswerk	8
3.4 Stage	9
3.5 Stage-afspraken	9
4 Ondersteunende methodieken	10
4.1 Leefstijl en TOP'S	10
4.2 Agresie-reductie methodiek (ART)	10
4.3 School Wide Positive Behavior Support (SWPBS)	11
4.4 Rots en water	11
4.5 KIES	11
5 Instroom, overdracht en uitstroom van leerlingen	12
5.1 Instroom	12
5.2 Plaatsing (nieuwe) leerling	12
5.3 Overdracht & uitstroom	12
5.4 Tussentijdse uitstroom	13
5.5 Uitstroomcijfers	14
6 Leerwegen	15
6.1 Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs	15
6.2 Uitstroomprofiel Arbeidsmarkt	15
6.3 Uitstroomprofiel Dagbesteding	15
6.4 Certificaten en examens	15
7 Leerlingenzorg	17
7.1 Kwaliteit	17
7.2 Handelingsgericht werken	17
7.3 Planmatig werken	17
7.4 Ontwikkelingsperspectief	18
7.5 Ontwikkelingsperspectiefplan	18
7.6 Evaluatie Ontwikkelingsperspectief	19
7.7 Nieuwe groepssituatie	19
7.8 Bijstellen	19

7.9 Directe Instructiemodel	19
7.9.1 Fasen van het directe instructiemodel	20
7.10 Opbrengstgericht werken	20
7.10.1 Leergebied overstijgend werken aan geclusterde doelen binnen een Groepsplan	21
7.10.2 Arrangementen	21
7.11 Evaluatie groepsplan	21
7.12 Individueel handelingsplan	21
7.13 Evaluatie individueel handelingsplan	22
8 Cognitieve ontwikkeling	23
8.1 Signalering	23
8.2 Overgang	23
9 Sociaal emotionele ontwikkeling	24
9.1 Kerndoelen	24
9.2 Leergebiedoverstijgende Kerndoelen (LOK)	24
9.3 Signalering en volgen sociaal emotionele ontwikkeling	24
10 Wanneer HGW onvoldoende aanknopingspunten biedt	26
10.1 Commissie van Begeleiding (CieVB)	26
10.2 Signaalbrief	26
10.3 Commissie van Begeleiding Plus (CieVB+)	26
10.4 Samenwerking externe partijen	27
10.5 Grenzen aan de zorg	27

1 Passend Onderwijs

Op 1 augustus 2014 trad de Wet passend onderwijs in werking. Scholen kregen in het nieuwe stelsel een zorgplicht. Dat betekent dat de scholen de taak hebben leerlingen een zo goed mogelijke onderwijsplek te bieden. De vroegere indicatieprocedure is vervallen. Hiermee verviel ook het rugzakje/ de Leerling Gebonden Financiering- indicatie. De extra ondersteuning die leerlingen nodig hebben, organiseren de samenwerkende scholen zelf in de samenwerkingsverbanden, zij zijn hier verantwoordelijk voor. Dat gebeurt in overleg met de ouders in de Commissie Advisering Toelaatbaarheid. In deze commissie zitten afgevaardigden uit het samenwerkingsverband. Om de extra ondersteuning te kunnen bekostigen krijgen de samenwerkingsverbanden de gelden die voorheen via de LGF aan het speciaal onderwijs werd vergoed.

De Ambelt heeft sinds haar oprichting alleen maar groei gekend. Met de invoering van het passend onderwijs is dit voorbij. De regering vindt dat zoveel mogelijk leerlingen binnen het regulier onderwijs hun opleiding moeten krijgen. Hierdoor is ons leerlingenaantal gedaald en dat daalt snel verder. Uiteindelijk dreigen onze 15 locaties te klein te worden voor goed onderwijs, terwijl onze expertise voor veel leerlingen hard nodig blijft. Het bestuur van de Ambelt presenteert daarom een nieuwe koers om deze transitie zo goed mogelijk te laten verlopen in het belang van de leerlingen, ouders, medewerkers en partners. De Ambelt heeft de intentie om het speciaal onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs over te dragen aan haar samenwerkingspartners. De Ambelt heft zichzelf niet op maar gaat in een andere vorm door in het belang van de leerlingen. U kunt voor meer informatie terecht op <http://www.ambelt.nl/website/home/de-ambelt-kiest-koers>

Voor meer informatie over passend onderwijs kunt u terecht op onze site www.ambelt.nl. Ga dan naar Onderwijs. Hier vindt u ook meer informatie over de toelaatbaarheidsverklaring. U kunt voor meer informatie ook terecht op www.passendonderwijs.nl.

1.1 Samenwerkingsverband

In alle Samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO (Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs) binnen de regio's waar de Ambelt is gevestigd, is de Ambelt vertegenwoordigd. De Ambelt stelt zich ten doel samen met partners in alle samenwerkingsverbanden een adequaat ondersteuningsaanbod te formuleren en vorm te geven.

De Ambelt Piet Heinstraat is aangesloten bij het SWV Noord Oost Overijssel. Meer informatie hierover is te lezen op: www.swvono-overijssel.nl

Het bestuur van het samenwerkingsverband VO Noord Oost Overijssel is begin schooljaar 2014-2015 opgericht en er werd hard gewerkt aan het opstellen van een ondersteuningsplan. Het profiel dat voor u ligt hangt onder het plan van het samenwerkingsverband. U kunt het vinden op: <http://www.swvno-overijssel.nl/wp-content/uploads/2014/03/Ondersteuningsplan-2014-2018-SWV-2307.pdf>

1.2 Ondersteuningsplan

Ieder samenwerkingsverband is verplicht om een ondersteuningsplanraad (OPR) op te richten. In de OPR zijn ouders en personeel vertegenwoordigd. In de samenwerkingsverbanden van het voortgezet onderwijs kunnen naast ouders en personeel ook leerlingen in de OPR zitten. Het samenwerkingsverband stelt de ondersteuningsplanraad in. De leden van de OPR worden gekozen of afgevaardigd door de leden van de MR-en in de regio. Ook als u niet in de MR zit van de school van uw kind kunt u lid zijn van de OPR. De ondersteuningsplanraad moet instemmen met het ondersteuningsplan.

1.3 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

De school moet minimaal de basisondersteuning die in het samenwerkingsverband is afgesproken realiseren. Daarnaast kan de school extra ondersteuning aanbieden. Alle schoolondersteuningsprofielen van de scholen in het samenwerkingsverband zorgen samen voor een dekkend aanbod, zodat alle leerlingen passend onderwijs kunnen krijgen. Het schoolondersteuningsprofiel maakt duidelijk of en waarin de school zich specialiseert (de extra ondersteuning). Daarnaast speelt het schoolondersteuningsprofiel een rol in het toelatingsbeleid van de school en aanmeldprocedure. Het schoolondersteuningsprofiel van VSO Hardenberg kunt u vinden op www.ambelt.nl

2 De school

De basis voor ons handelen t.a.v. de leerlingen is verankerd in de missie van de Ambelt. Orthopedagogisch Centrum de Ambelt is een onderwijsinstelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs met vestigingen in Zwolle, Apeldoorn, Nunspeet, Hardenberg, Kampen, Steenwijk, Deventer en Meppel. Vanuit haar taak, zoals neergelegd in de Wet op de Expertise Centra (WEC), verzorgt de Ambelt op haar scholen voor (Voortgezet) Speciaal Onderwijs een onderwijskundig programma voor leerlingen die geïndiceerd zijn voor Cluster IV onderwijs. Tevens verzorgt de Ambelt ambulante begeleiding voor leerlingen die geplaatst zijn op scholen voor regulier onderwijs.

Orthopedagogisch Centrum de Ambelt kent een Raad van Toezicht en een College van Bestuur dat bestaat uit twee leden. De school is georganiseerd in een drietal regio's die elk worden aangestuurd door een regiomanagementteam onder leiding van één of meerdere directeuren. Iedere regio is zelf weer verdeeld in een aantal teams, die elk worden aangestuurd door een locatiedirecteur. Ook de orthopedagogen/ psychologen en schoolmaatschappelijk werkers maken vanaf 1 augustus 2012 deel uit van de regioteams. Het College van Bestuur en de directie worden bijgestaan door een onderwijskundige staf en een bedrijfsbureau.

De missie van het Ambelt Onderwijs refereert aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Kind. Een fundamenteel onderdeel daarvan is het recht op volwaardig deelnemerschap aan de maatschappij en het recht op onderwijs om die vaardigheden te kunnen verwerven die een dergelijk deelnemerschap mogelijk maken. In het Unesco Salamanca Statement zijn deze grondrechten uitgewerkt voor mensen met speciale onderwijsbehoeften. De Ambelt vertaalt deze rechten in de volgende uitgangspunten:

- Leerlingen ontwikkelen die competenties, die hen in staat stellen als volwaardige deelnemers zo zelfstandig mogelijk aan het maatschappelijk handelen deel te nemen;
- De school begeleidt leerlingen zodanig dat zij zo evenwichtig, gelukkig en zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in de maatschappij op het gebied van wonen, werken, leren en vrije tijd. Daarom krijgen de leerlingen onderwijs waarbij uitgaan wordt van de mogelijkheden en de belangstelling van de jongere;
- De school zorgt voor een pedagogisch klimaat waarin leerlingen zich veilig voelen. Hierbij sluit zij zoveel mogelijk aan bij de doelen uit het reguliere onderwijs.

De Ambelt VSO locatie Piet Heinstraat geeft speciaal onderwijs aan leerlingen in het voortgezet onderwijs. VSO staat voor voortgezet speciaal onderwijs. Leerlingen die onvoldoende profiteren van het ondersteuningsaanbod binnen de reguliere scholen kunnen terecht op een school voor speciaal onderwijs, waar ze het onderwijs en de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

Wij benaderen onze leerlingen vanuit zijn/haar mogelijkheden, hierbij staat het welbevinden van onze leerlingen en het pedagogisch klimaat centraal. Onze aandacht gaat uit naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling en de begeleiding van specifieke leerproblemen. Onze school is een overzichtelijke school met klassen van maximaal veertien leerlingen. We leveren zo veel mogelijk maatwerk. Daardoor hebben we regelmatig klassen waarin verschillende niveaugroepen werken. Leerlingen kunnen bij ons terecht voor de lesrichtingen vmbo-basisberoepsgerichte leerweg, vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg en vmbo-theoretische leerweg.

Wij werken nauw samen met het Vechtdal College Hardenberg. Ook met de andere scholen binnen en buiten het samenwerkingsverband zijn de contacten uitstekend. Onze school wil die school zijn waar SAMENWERKING met hoofdletters wordt geschreven. VSO Hardenberg is die school waar we onderwijs passend maken. Wij kunnen en willen daar samen met de leerlingen, ouders en verzorgers,

andere scholen en instellingen voor zorgen. In Hardenberg hebben we elkaar nodig! In Hardenberg zoeken we elkaar en vinden we perspectief.

Op de Piet Heinstraat gaan zo'n 75 tot 80 leerlingen naar school. Ieder kind heeft zijn eigen problematiek en ondersteuningsbehoefte. Leerlingen kunnen diverse problemen hebben zoals ADHD, Autisme, PDD-NOS, MCDD, angststoornissen, ODD, moeite met aanvaarden van gezag of hechtingsstoornis.

2.1 Ons team

Het team van de Ambelt zet zich met hart en ziel in voor de leerlingen. De behoefte van de leerling staat centraal en iedere leerling is daarin uniek. Iedere leerling heeft zijn eigen aanpak nodig, maar heeft ook zijn eigen talenten. Daar geven wij graag alle ruimte aan en samen met ouders, verzorgers en de leerling gaan wij op zoek naar een uitdagend toekomstperspectief.

Ons onderwijsteam bestaat uit een aantal groepsleerkrachten, vakleerkrachten en een leerkrachtondersteuner. Iedere klas heeft een eigen mentor. Daarnaast wordt het team versterkt door een stagecoördinator, een decaan en een administratief medewerker.

De regiodirecteur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en daarmee de kwaliteit van de leerlingenzorg.

De locatiedirecteur stuurt de kwaliteit van het primaire proces aan voor wat betreft de organisatie en uitvoering in de eerste- en tweedelijns begeleiding bij de leden van de Commissie van Begeleiding. Deze Commissie bestaat uit de locatiedirecteur, een intern begeleider, een maatschappelijk werker, een gedragswetenschapper (psycholoog/orthopedagoog). De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het proces in de klas. In Hoofdstuk 10 wordt uitgebreid op de functie en werkwijze van de Commissie van Begeleiding ingegaan.

“Elkaar respecteren vinden wij een van de belangrijkste regels binnen onze school. Wij geven daarvan blijk door elkaar in de waarde te laten en elkaar niet te veroordelen op uiterlijk of geloof.”

Talenten laten groeien. de Ambelt

3 Onderwijs

3.1 Lesuren

De schoolweek bevat 33 lesuren van 50 minuten. Afhankelijk van de vakrichting en het leerjaar heeft de leerling meer of minder praktijk of theorie-uren. Naast het vaste schoolprogramma is er in het rooster ook ruimte voor vrijetijdsbesteding, sociale vaardigheden, studievaardigheden, loopbaan oriëntatie en het maken van werkstukken of boekverslagen.

Steeds is de hulpvraag van de leerling ons uitgangspunt. Het rooster en de vakken worden zodanig vorm gegeven dat de leerling adequaat op zijn of haar niveau kan werken.

3.2 Lestijden

Wij hanteren vaste lestijden. Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag zijn 'lange' dagen. Op woensdagmiddag vanaf 12.25 uur zijn de leerlingen vrij. Elke schooldag, met uitzondering van de woensdag, kent drie pauzes. Deze vallen binnen de schooldag.

Les 1 : 08.00 - 08.50 uur

Les 2 : 08.50 - 09.40 uur

Pauze : 09.40 - 09.55 uur

Les 3 : 09.55 - 10.45 uur

Les 4 : 10.45 - 11.35 uur

Pauze : 11.35 - 12.05 uur

Les 5 : 12.05 - 12.55 uur

Les 6 : 12.55 - 13.45 uur

Pauze : 13.45 - 13.55 uur

Les 7 : 13.55 - 14.45 uur

Op woensdagen vervalt de tweede pauze en eindigen de lessen om 12.25 uur. Voor de groepen die de praktijklessen volgen op het Vechtdal College (klassen 3 en 4 basis en kader) kan het rooster afwijken.

3.3 Huiswerk

In het basisonderwijs hebben de meeste leerlingen wel eens huiswerk meegekregen. In de onderbouwperiode wordt de hoeveelheid huiswerk langzaam verder opgebouwd. Hierbij wordt rekening gehouden met individuele verschillen. In principe krijgen de leerlingen weinig of geen huiswerk mee. Bij toetsen en proefwerken kan het zijn dat de leerlingen werk mee krijgen. Daarnaast is er sprake van maatwerk. In goed overleg kan er voor worden gekozen een leerling te leren goed om te gaan met huiswerk. Op school krijgen de leerlingen studie-uren. Tijdens deze uren kunnen de leerlingen werken aan werkstukken en/of huiswerk. Zij hebben dan de mogelijkheid om vragen te stellen aan hun mentoren.

3.4 Stage

De leerlingen volgen vaklessen bij vakdocenten en gaan stage lopen als zij voldoende theoretische, praktische en sociale vaardigheden bezitten. De stage is voor veel leerlingen een belangrijk onderdeel van het programma.

Een stage kan onderverdeeld worden in de volgende categorieën:

- Stage als onderdeel of voorbereiding van de opleiding tot een beroep.
- Stage waarbij het accent ligt op de bevordering van de zelfstandigheid en de voorbereiding op maatschappelijk functioneren.
- Stage om uiteindelijk, met of zonder gemeentelijke ondersteuning, een arbeidsplek te verkrijgen.

Naast een oriëntatie in opleiding en beroep geldt dat een stage diverse leermomenten moet bevatten en een bijdrage moet leveren aan het maatschappelijk functioneren. Hiermee kan onze leerlingen de zelfredzaamheid en zelfstandigheid vergroten.

Voordat een leerling een stageplaats buiten de Ambelt kan innemen, is over het algemeen al ruim van tevoren geëxperimenteerd met de vergroting van de zelfstandigheid.

Vaardigheden die voor een succesvolle stage van belang zijn, zijn bijvoorbeeld zelfredzaamheid en zelfstandigheid op voldoende niveau, zelfkennis, het kunnen nemen en krijgen van verantwoordelijkheid, begrip van sociale interacties.

3.5 Stage-afspraken

Voor alle vormen van stage geldt dat er afspraken gemaakt worden over het tijdstip, de duur, het doel, de te verrichten werkzaamheden, de begeleiding en verslaglegging. Dit staat beschreven in het stageplan. De omvang van de stage is afhankelijk van het doel dat gesteld wordt.

Alle leerlingen die stage lopen zijn 16 jaar of ouder en worden via school verzekerd. Leerlingen die stage lopen in het kader van hun vmbo-opleiding kunnen jonger zijn dan 16 jaar. Voor stages ontvangen leerlingen geen vergoeding.

4 Ondersteunende methodieken

Om ervoor te zorgen dat de leerling adequaat op zijn of haar niveau kan werken is de hulpvraag altijd het uitgangspunt. We houden zoveel mogelijk rekening met de problematiek van de leerling, bijvoorbeeld wanneer de leerling problemen heeft met concentratie, rekenen, taal, zwakke motoriek of faalangst. Onze uitgangspunt hierbij zijn de sterke kanten van de leerling. Op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling is er volop uitbreiding en verdieping gaande. Er zijn diverse mogelijkheden voor extra ondersteuning. Hieronder beschrijven we enkele methodieken.

4.1 Leefstijl en TOP's

Leefstijl voor leerlingen in de onderbouw en TOP'S voor leerlingen in de bovenbouw zijn werkwijzen voor sociale ontwikkeling. Daarmee bevorderen wij dat leerlingen zich ontwikkelen tot sociaal vaardige, betrokken en zelfstandige volwassenen. De groepsdocenten zijn opgeleid om lessen Leefstijl of TOP'S te verzorgen.

4.2 Agressiereductie-methodiek ART

In uitzonderlijke gevallen komt het voor dat fysiek moet worden ingegrepen in een situatie. Om hiermee om te kunnen gaan krijgen alle medewerkers die met de leerlingen werken zo snel mogelijk na hun indiensttreding een training in de Agressie reductie-methodiek.

Met de Agressie reductie-methode kan in specifieke situaties en onder strikte voorwaarden fysiek worden ingegrepen. Soms is dit noodzakelijk om de leerling tegen zichzelf te beschermen of de omgeving in bescherming te nemen. Het uitgangspunt is het voorkomen van het dreigende conflict in situaties waarin de spanning te ver oploopt. Wij zetten alles op alles om in zo'n situatie maatregelen te treffen om de spanning te verminderen. In veel gevallen zullen betrokkenen gebruik maken van een time-out plek waar de leerling tot rust kan komen, zodat verdere escalatie voorkomen wordt. Als er toch een situatie ontstaat waarin de leerling een gevaar vormt voor zichzelf of zijn omgeving, kan fysiek worden ingegrepen. In de training worden hiervoor grepen aangeleerd.

Wij nemen de volgende stappen in een dreigende situatie:

1. De leerling wordt eerst aangesproken op zijn gedrag.
2. De leerling reageert hier niet op met gedragsverandering.
3. De leerkracht geeft aan dat hij fysiek ingrijpt als de leerling zijn gedrag niet verandert.
4. De leerling reageert hier niet op met gedragsverandering.
5. De leerkracht doet wat hij gezegd heeft: hij grijpt fysiek in. De ingreep is erop gericht de leerling te fixeren of te vervoeren. Bij het uitvoeren van deze handeling zoekt de leerkracht steeds oogcontact met de leerling, mede om te controleren of de leerling geen pijn wordt gedaan. Dit laatste is overigens niet altijd uit te sluiten.

Als een fysieke ingreep heeft plaatsgevonden, dan:

- Stelt de leerkracht zo snel mogelijk de ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte.
- Wordt de situatie met de leerling (en de groep) nabesproken.
- Maakt de leerkracht een verslag van het gebeurde in het leerlingvolgsysteem.
- Stelt de leerkracht de locatiedirecteur van het gebeurde op de hoogte. Er vindt een bespreking plaats of er adequaat is gehandeld.

4.3 School Wide Positive Behavior Support (SWPBS)

Het team van de Ambelt Hardenberg VSO vindt het uitermate belangrijk om te werken aan een positief schoolklimaat. Daarom wordt door alle teamleden een meerjarig traject SWPBS gevolgd.

SWPBS is gericht op het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Dit begint bij het gezamenlijk formuleren van de waarden die de school belangrijk vindt. Vervolgens benoemt het schoolteam het gedrag dat past bij deze waarden en leert het de kinderen actief aan. Adequaat gedrag wordt hierna systematisch positief bekrachtigd. Hiermee wordt een veilig en positief schoolklimaat gecreëerd, waarin elke leerling optimaal kan profiteren van het geboden onderwijs.

4.4 Rots en Water

Rots & Water is een sociale weerbaarheidstraining voor leerlingen in het VSO die willen leren om op een goede manier voor zichzelf op te komen in de omgang met anderen. De training Rots & Water bestaat uit verschillende sessies van een uur onder begeleiding van een gediplomeerde Rots & Water docent.

In de training is er veel aandacht voor;

- het verbeteren van zelfbeheersing, zelfreflectie en zelfvertrouwen
- het fysiek, mentaal en verbaal weerbaar worden
- sociale en communicatieve vaardigheden

Door de sportieve opdrachten leren de leerlingen de krachten en zwakke punten van de Rots en de Water houding. De Rotshouding leert om op jezelf te vertrouwen en je eigen weg te durven kiezen. Dit kan leerlingen helpen om te leren om te gaan met onder meer pesterijen en groepsdruk. De rots staat in voor zichzelf, zijn eigen mening en standpunt. Leerlingen leren een stevige basis te hebben en op te komen voor zichzelf. Bij de waterhouding staan samenwerken, vriendschap, verbondenheid en communicatie centraal. Samen met coach leert de waterhouding de leerlingen om open te staan voor de mening van andere leerlingen, ouder(s), leerkrachten e.d. Water staat voor bewustzijn van je eigen gevoelens en ideeën maar ook aandacht hebben voor die van anderen.

Door sport, spel en bewegen worden vaardigheden aangeleerd zoals regels en grenzen leren aanvaarden en respecteren. De actie zal afgewisseld worden door kringgesprekken en reflectie.

Thema's die aan de orde komen zijn:

- Concentratie en focus
- Sterk staan, zelfverzekerdheid
- Lichaamstaal, wat straal ik uit en hoe doe ik dat
- De rots & waterhouding
- Hoe ga je om met groepsdruk en pestgedrag
- Grenzen

4.5 KIES

KIES staat voor: Kinderen in een echtscheidings situatie.

KIES is een ondersteunend programma voor en vanuit de behoefte van kinderen met gescheiden ouders en richt zich op de kinderen in verschillende stadia van de echtscheiding.

Veel kinderen lopen rond met gedachten als: "Het is mijn schuld", of "Ik moet er voor zorgen dat mijn ouders weer gelukkig worden." Door met deze gedachten aan de slag te gaan ontstaat er weer ruimte voor het kind om de eigen behoeften te volgen. Dit zorgt ervoor dat het kind zichzelf weer kan ontwikkelen wat ook een gunstig effect heeft op de schoolse zaken.

De hulp wordt op maat geboden en kan individueel of in een groep gegeven worden.

5 Instroom, overdracht en uitstroom van leerlingen

Door de invoering van de nieuwe wet is een belangrijke wijziging dat een leerling niet automatisch overgeplaatst kan worden binnen de Ambelt. Het kan namelijk noodzakelijk zijn dat er een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring moet worden aangevraagd. De medewerkers van Aanmelding & Planning zijn goed op de hoogte van de afspraken en ontwikkelingen binnen de verschillende regio's.

De medewerkers van Aanmelding & Planning houden ook het overzicht bij van de geldigheidsduur van toelaatbaarheidsverklaringen. Mocht een toelaatbaarheidsverklaring aflopen, dan melden zij dit aan de locatie.

5.1 Instroom

Wanneer een leerling instroomt baseren we de onderwijsrelevante beginsituatie op gegevens van de voorgaande schoolsituatie; dus wat was daar belemmerend en bevorderend en van welke onderwijsbehoefte was sprake? In de praktijk zien we regelmatig dat dit beeld niet overeenkomt met de situatie op de Ambelt. Vanuit de principes van handelingsgericht werken is dit ook logisch; er dient gekeken te worden naar de specifieke factoren en hoe deze van invloed zijn op de leerling. Met het oog op deze visie is besloten om dit goed mee te nemen in de intakefase: Wat is de verwachting over het functioneren van de leerling binnen de onderwijssituatie van de Ambelt? Wat zou belemmerend en bevorderend zijn en met welke onderwijsbehoeften dient rekening te worden gehouden?

Zo kan gekeken worden op welke onderwijsplek binnen de Ambelt de leerling het beste zou kunnen functioneren. Hierbij kan de intakelijst ORB en intakelijst ORB VSO worden gebruikt door de betrokkenen bij de intakefase. Het vermoeden is dat leerlingen op deze manier sneller op de juiste onderwijsplek binnen de Ambelt worden geplaatst waardoor eventuele problemen worden voorkomen. Voor het lopende schooljaar is de Commissies van Begeleiding gevraagd om deze pilotwerkwijze in ieder geval voor vijf leerlingen te hanteren. Volgend schooljaar wordt dit geëvalueerd en wordt gekeken of dit gestandaardiseerd wordt of niet.

5.2 Plaatsing (nieuwe) leerling

Zodra bekend is dat een (nieuwe) leerling geplaatst gaat worden is er een zogenoemd mutatieformulier nodig. De locatiedirecteur is er verantwoordelijk voor dat deze volledig ingevuld gemailld wordt naar de centrale leerlingenadministratie en Aanmelding & Planning.

5.3 Overdracht & uitstroom

Leerlingen die op de Ambelt Hardenberg onderwijs volgen kunnen naar verschillende bestemmingen uitstromen:

- 1 Vervolgonderwijs regulier
- 2 Vervolgonderwijs speciaal onderwijs
- 3 Arbeid
- 4 Dagbesteding

Op het moment dat een leerling aangewezen is op de uitstroombestemming Arbeid of Dagbesteding, zal met de leerling en zijn ouders/verzorgers gezocht worden naar een passend vervolg.

Bij de overdracht van gegevens is het van belang dat de ontvangende (onderwijs)plek goed op de hoogte wordt gebracht over de ontwikkeling van de leerling. Wij staan voor een warme overdracht en hebben persoonlijk contact met de ontvangende (onderwijs)plek.

In sommige gevallen zal de oud-mentor de overdracht vormgeven, in andere gevallen zal een CieVB-lid deze taak op zich nemen.

Zodra de inschrijving op de vervolgschool een feit is kan de leerling worden uitgeschreven.

Als een leerling de Ambelt gaat verlaten kan er door een belanghebbende verzocht worden om dossiergegevens van de leerling. Meestal is dit de onderwijsinstelling waar de leerling onderwijs gaat volgen. Het is wettelijk verplicht om schriftelijk toestemming aan ouders/verzorgers en/of de (oud)leerling (indien ouder dan 12 jaar) te vragen voor het verzenden van gegevens naar een belanghebbende. Dit kan door middel van een toestemmingsverklaring. De mentor is verantwoordelijk voor het verkrijgen van deze verklaring, de administratief medewerker ondersteunt de mentor en zorgt voor de afwikkeling.

In het privacybeleid is opgenomen dat wij alleen informatie aan derden verstrekken als hiervoor door ouders/verzorgers toestemming is verleend en dat het dan alleen kan gaan om schoolse informatie, zoals bijvoorbeeld een: Handelingsplan, Evaluatie handelingsplan, OPP, toelaatbaarheidsverklaring, didactische gegevens, toetsuitslagen.

Rapportages van hulpverlenende instanties worden niet doorgestuurd naar derden, deze kunnen bij de hulpverlenende instanties zelf of bij de ouders/verzorgers worden opgevraagd.

5.4 Tussentijdse uitstroom

Het is niet vanzelfsprekend dat een leerling na de keuze voor VSO zijn gehele schoolloopbaan aangewezen is op onderwijs binnen het VSO. Veel leerlingen geven aan moeite te hebben met het idee “speciaal” te zijn, velen geven aan liever gebruik te maken van de reguliere school waar vrienden of vriendinnen verblijven. Dit gevoel kan motiveren tot het aanleren van specifieke vaardigheden die leerlingen nodig hebben om de overstap naar het reguliere onderwijs te maken.

Er wordt minimaal eens per jaar in de maand februari, beoordeeld of leerlingen geplaatst kunnen worden in het regulier onderwijs. Het Ontwikkelingsperspectief (OPP) en uitstroomprofiel wordt door de mentor besproken met de CieVB, de leerling, ouders/verzorgers. Aan de hand van de leerstofgebied overstijgende kerndoelen, de sociaal emotionele ontwikkeling, de leerontwikkeling en het leergedrag wordt met alle betrokkenen gekeken in hoeverre de leerling de vaardigheden beheerst die hij nodig heeft om een overstap naar het reguliere onderwijs tot een succes te maken.

Wanneer betrokkenen bepalen dat de leerling deze vaardigheden nog onvoldoende beheerst en daarmee ook het komende schooljaar aangewezen is op het VSO zal zo nodig een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd worden bij het samenwerkingsverband.

Wanneer betrokkenen bepalen dat de leerling in staat wordt geacht de overstap naar het reguliere onderwijs te maken zal de IB'er het instromen op een reguliere school begeleiden. In overleg met de leerling, ouders/verzorgers en afgevaardigden van de reguliere school wordt bekeken of- en op welk moment een leerling het best in kan stromen op een reguliere school. In sommige gevallen wordt gekozen voor een proefperiode of een detachingsperiode waarbij de leerling nog een paar maanden blijft ingeschreven op de Ambelt, tot alle betrokkenen overtuigd zijn van een zo groot mogelijke kans van slagen in het regulier onderwijs. De kans van slagen in het reguliere onderwijs is groter wanneer bij de overstap ruimschoots aandacht is voor de onderwijsbehoeften van de leerling. Er wordt van gedachten gewisseld over de start, de voortgang en begeleiding op de reguliere school. Voor elke leerling wordt opnieuw gekeken naar deze aspecten.

In veel gevallen zullen leerlingen hun opleiding afronden op de Ambelt en ook bij hen wordt de opleiding zoveel mogelijk afgesloten met een regulier diploma. Een diploma is echter geen garantie voor een reguliere baan of succes in een vervolgopleiding.

5.5 Uitstroomcijfers

Waar gaan onze leerlingen na het Voortgezet Speciaal Onderwijs op de Ambelt naar toe? We verzamelen jaarlijks de volgende gegevens voor de inspectie: het uitstroomniveau, het IQ en ook kijken we of de leerlingen zich na twee jaar nog steeds op de uitstroombestemming bevinden. Deze gegevens worden anoniem verwerkt. Indien gegevens over IQ aan derden worden verstrekt, dan gebeurt dat anoniem. Om hier enig inzicht in te geven ziet u hier uitstroomcijfers van de afgelopen schooljaren.

Uitstroom naar	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015
Mbo niveau 1-2	14	10	9
Mbo niveau 3-4	6	3	1
VMBO TL	6		
Branchegerichte Certificaten AKA	10		
Arbeid			3
Dagbesteding	2	1	2
Regulier PRO-VMBO			7
Aantal Schoolverlaters	38	14	22

6 Leerwegen

6.1 Uitstroomprofiel vervolgonderwijs

Leerlingen in dit uitstroomprofiel worden geacht in staat te zijn een diploma voortgezet onderwijs te behalen of een diploma op niveau mbo 1. Het onderwijs is inhoudelijk geënt op het reguliere onderwijs, zowel in de onderbouw (kerndoelen) als in de bovenbouw (examenprogramma's). Het behalen van een examen behoort tot de mogelijkheid. We werken hierbij nauw samen met het Vechtdal College Hardenberg. We hanteren dezelfde lesboeken, methodes en lestijden als deze school.

We verzorgen onderwijs in de niveaus VMBO basis beroepsgerichte leerweg, kader beroepsgerichte leerweg, theoretische leerweg. Daarbij is ons onderwijs zo veel mogelijk praktijkgericht en gericht op een succesvolle doorstroom, zo mogelijk naar vervolgonderwijs (MBO) of, in enkele gevallen, op terugstroom naar het reguliere onderwijs.

6.2 Uitstroomprofiel Arbeidsmarkt

Dit profiel is bedoeld voor leerlingen bij wie tijdens de overgang naar het VSO wordt ingeschat dat zij toelaatbaar zijn naar arbeid, maar niet in staat zullen zijn een volledig diploma te behalen. Het uitstroomprofiel dagbesteding wordt geboden op verschillende locaties binnen de Ambelt. Wanneer een leerling toegewezen is op het profiel Arbeidsmarkt zullen wij in overleg met betrokkenen zorgen voor een passende plek binnen het samenwerkingsverband of op een andere cluster 4 school.

Het onderwijs binnen dit profiel is gebaseerd op de vakken binnen de reguliere VMBO basis of kader beroepsgerichte leerwegen aangevuld met sociale vaardigheidstrainingen en beroepsoriëntatie. Maatschappelijke, pedagogische en psychologische begeleiding maken deel uit van het aanbod. Het onderwijs richt zich op brede persoonlijke vorming op competentieontwikkeling rond de gebieden werken, wonen, vrijetijdsbesteding en burgerschap. Leren en oefenen in betekenisvolle, praktische situaties is voor deze leerlingen de meest aangewezen weg. Stages zijn een verplicht onderdeel in dit profiel.

6.3 Uitstroomprofiel Dagbesteding

De leerlingen in het uitstroomprofiel dagbesteding wordt geleerd zo zelfstandig mogelijk te functioneren in vormen van dagbesteding. Een deel van de leerlingen in deze diverse groep kan met ondersteuning en begeleiding eenvoudige arbeid verrichten in een aangepaste omgeving. Een ander deel is aangewezen op veilig en ontwikkelingsgericht onderwijs. Het uitstroomprofiel dagbesteding wordt geboden op verschillende locaties binnen de Ambelt. Wanneer een leerling toegewezen is op het profiel dagbesteding zullen wij in overleg met betrokkenen zorgen voor een passende plek.

6.4 Certificaten en examens

Er wordt zoveel mogelijk toegewerkt naar diploma's en certificaten van het regulier onderwijs. Met het Vechtdal College Hardenberg zijn afspraken gemaakt over deelname aan reguliere schoolexamens van het vmbo BB en VMBO KB. Leerlingen kunnen met hun diploma doorstromen naar een ROC op MBO niveau 2 of 3.

Voor onze VMBO TL leerlingen geldt dat zij certificaten halen middels het afleggen van staatsexamens. Deze certificaten maken samen een erkend VMBO-TL diploma, waarmee doorstromen naar een ROC op MBO niveau 3 of 4 mogelijk is.

7 Leerlingenzorg

7.1 Kwaliteit

Wij kijken altijd hoe het nog beter kan. We zijn een lerende organisatie en werken planmatig en projectmatig. We kijken hierbij goed naar onszelf om steeds maar te blijven verbeteren. Kwaliteitszorg staat hoog op de agenda en we nemen dan ook met regelmaat audits, tevredenheidsonderzoeken en kwaliteitsmetingen af om te kunnen blijven verbeteren. Als resultaat hebben we, in 2013, als een van de eerste onderwijsinstellingen in het speciaal Onderwijs het ISO-certificaat ontvangen.

7.2 Handelingsgericht werken

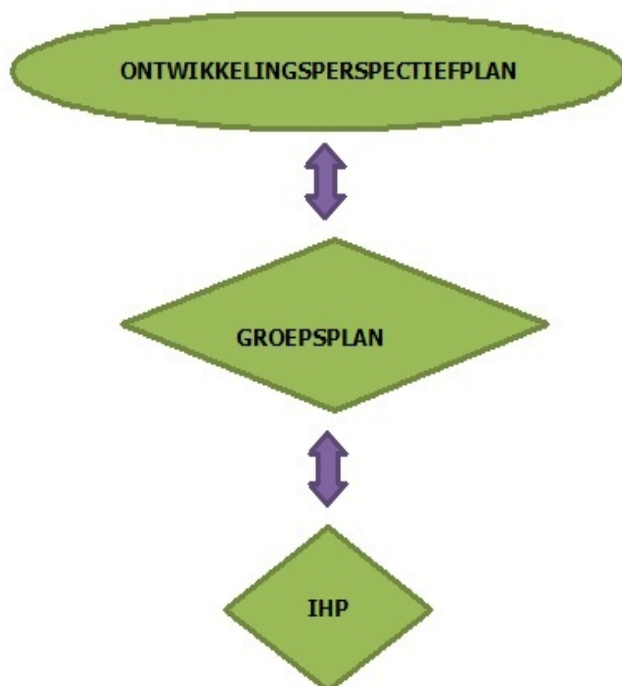
Binnen de Ambelt wordt gewerkt volgens de principes van handelingsgericht werken (HGW). Dit betekent dat voor elke leerling wordt gekeken wat specifieke belemmerende en bevorderende factoren zijn in het functioneren. Op basis hiervan wordt gekeken wat de leerling nodig heeft om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen, met andere woorden; we kijken naar de onderwijsbehoeften van de leerling.

Vanuit de visie van handelingsgericht werken zijn deze factoren niet alleen afhankelijk van leerlingkenmerken maar is het juist noodzakelijk om naar andere factoren te kijken die op het functioneren van invloed zijn. Dit verschilt dus ook per situatie en omgeving. Op school komt een leerling in verschillende situaties terecht: Wisseling van leerkracht, aanpak, les(materiaal), groep, omgeving (lokalen, plein), etc. Om een leerling zo goed mogelijk te kunnen laten functioneren binnen deze situaties is het van belang dat de leerkracht de aanpak en het handelen afstemt op de behoeftes van de leerlingen. De intern begeleider werkt vanuit de principes van handelingsgericht werken voor de intern begeleider. De gedragswetenschapper werkt vanuit de principes van handelingsgerichte diagnostiek.

Binnen de Ambelt wordt met verschillende instrumenten gewerkt om het handelingsgericht werken zo goed mogelijk te ondersteunen. Ook zijn documenten en formats zoveel mogelijk ontwikkeld op basis van de principes van handelingsgericht werken.

7.3 Planmatig werken

Om zo goed mogelijk handelingsgericht te werken is het van belang om ook planmatig te werken. Zo wordt cyclisch de ontwikkeling van de leerlingen geanalyseerd. Het is van belang dat het ontwikkelingsperspectief duidelijk in beeld is en dat hier naar toe wordt gewerkt als einddoel. Bij het analyseren van belemmerende/bevorderende factoren en daarbij behorende onderwijsbehoeften is het van belang om het ontwikkelingsperspectief als uitgangspunt te zien en te kijken wat hierbij past. Het ontwikkelingsperspectiefplan, groepsplan en individueel handelingsplan worden binnen de Ambelt als middel ingezet om dit te bereiken.

7.4 Ontwikkelingsperspectief

Voor leerlingen die binnen het (voortgezet) speciaal onderwijs worden geplaatst dient een ontwikkelingsperspectief te worden vastgesteld. In het ontwikkelingsperspectief moet de te verwachten uitstroombestemming worden beschreven met een onderbouwing hiervan. Deze onderbouwing moet minimaal de factoren bevatten die het onderwijsproces belemmeren en bevorderen. De commissie van begeleiding is verantwoordelijk voor het opstellen, evalueren en bijstellen van het ontwikkelingsperspectief. Het bevoegd gezag van de school is eindverantwoordelijk. Het is daarom noodzakelijk dat de commissie van begeleiding wordt betrokken wanneer er twijfels ontstaan rondom het vastgestelde ontwikkelingsperspectief. Wijzigingen hierin dienen altijd goedgekeurd te zijn door de commissie van begeleiding.

7.5 Ontwikkelingsperspectiefplan

Binnen de Ambelt wordt gewerkt met het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Hierin staat beschreven welk ontwikkelingsperspectief de leerling heeft: Binnen welk profiel, met welke bestemming en niveau stroomt de leerling, na afronding van onderwijs op de Ambelt, naar verwachting uit? Dit is het uiteindelijke doel waar naartoe wordt gewerkt. De onderbouwing van het ontwikkelingsperspectief bestaat uit een beschrijving van factoren die bevorderend of belemmerend zijn voor het behalen van het ontwikkelingsperspectief. Op basis hiervan worden onderwijsbehoeften geformuleerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de ontwikkelingsgebieden cognitief, sociaal-/emotioneel en (voor het VSO) arbeid. Hoe ouder de leerling wordt, hoe duidelijker en concreter dit beeld wordt. Om die reden wordt het ontwikkelingsperspectief voor leerlingen in de onderbouw van het VSO algemener geformuleerd.

Verder wordt in het ontwikkelingsperspectief beschreven of er sprake is van vermindering dan wel verlenging van onderwijstijd, in welk jaar het ontwikkelingsperspectief wordt gerealiseerd en of dit

binnen het regulier onderwijs mogelijk is. Ook dit dient goed onderbouwd te worden in het ontwikkelingsperspectiefplan.

7.6 Evaluatie ontwikkelingsperspectiefplan

In principe wordt het ontwikkelingsperspectief voor een aantal jaren vastgesteld. Het evalueren van het ontwikkelingsperspectiefplan is een doorlopend proces gedurende het schooljaar. Naar aanleiding van observatiegegevens, didactische resultaten, etc. kan geconcludeerd worden dat het van belang is om onderdelen van het ontwikkelingsperspectiefplan te wijzigen. Het ontwikkelingsperspectief dient in ieder geval aan het eind van het schooljaar te worden geëvalueerd. De leerkracht maakt dan een duidelijke analyse van de factoren die van invloed zijn geweest op het ontwikkelingsperspectief. In de evaluatie wordt beschreven welke middelen/aanpak is ingezet, met welk effect en welke gevolgen dit (mogelijk) heeft voor het vervolg. Deze evaluatie wordt met ouders besproken.

7.7 Nieuwe groepssituatie

Op basis van de evaluatie van de voorgaande leerkracht kan de nieuwe leerkracht gericht observeren in de nieuwe (groeps)situatie. Naar aanleiding van deze observatie kan mogelijk sprake zijn van wijzigingen in belemmerende/bevorderende factoren en onderwijsbehoeften. In de periode tot de eerste bespreking en ondertekening met ouders kan de leerkracht hier eventuele wijzigingen in doorvoeren.

7.8 Bijstellen

Indien noodzakelijk wordt het uitstroomprofiel, -bestemming, -niveau en/of jaar van realisatie gewijzigd; deze keuze dient concreet onderbouwd te worden door de Commissie van Begeleiding. Het moet duidelijk zijn waarom een andere onderwijssituatie beter is voor de ontwikkeling van de leerling. De Commissie van Begeleiding van een eventueel nieuwe locatie is verantwoordelijk voor het opstellen van het nieuwe OPP wanneer sprake is van een wijziging in uitstroomprofiel, -bestemming, -niveau en of jaar realisatie (OP). Het nieuwe OPP wordt vanuit een handelingsgericht visie opgesteld.

7.9 Directe Instructiemodel

Wij werken voor zover de groepssamenstelling dat toelaat zoveel mogelijk vanuit het Directe Instructiemodel. In sommige gevallen is de groepssamenstelling dermate heterogeen dat het onderwijs meer individueel vormgegeven wordt.

Dit onderwijsmodel bezit elementen van de cognitieve psychologie en het behavioristische denken. De cognitieve psychologie toont aan dat kinderen effectief leren als zij nieuwe informatie kunnen verbinden aan aanwezige kennis.

Enkele hoofdkenmerken van het Directe instructiemodel zijn:

- Basiskennis en -vaardigheden op een krachtige wijze ontwikkelen.
- Aansluiten op het individueel tempo van de leerling.
- Duidelijke doelen stellen.
- Een heldere leerstofopbouw.
- Directe feedback geven.

7.9.1 Fasen van het Directe instructiemodel

Het Directe instructiemodel is opgebouwd uit zes fasen:

- 1 Dagelijkse terugblik. Elke les start met het terugblikken op de leerstof van de vorige les en/of met het ophalen van voorkennis.
- 2 Presentatie. Deze fase begint met een overzicht wat je deze les wilt bereiken. Daarna introduceert de leerkracht de nieuwe stof stapsgewijs, met gebruik van voorbeelden. Hij controleert regelmatig of de leerlingen de stof begrijpen.
- 3 (In) Oefening. Tijdens het begeleiden stelt de leerkracht veel vragen. Hij let op of alle kinderen betrokken blijven. Hij probeert hoge successcores te halen, van zo'n 75 à 80 %. Dat bevordert het zelfvertrouwen. Lage scores frustreren, te hoge scores vervelen.
- 4 Individuele verwerking. De leerlingen verwerken de leerstof zelfstandig. De leerkracht creëert een leeromgeving waarin de leerlingen hun leertijd effectief gebruiken. Hij controleert het leerlingenwerk zo snel mogelijk, zodat hij direct feedback kan geven op hun werk.
- 5 Periodieke terugblik. Bijvoorbeeld na elk leerstofonderdeel of een keer per week.
- 6 Terugkoppeling. De leerkracht geeft veel feedback, vooral procesfeedback. Zet de leerling aan het denken: Hoe komt het dat dit goed/fout ging? De leerkracht moedigt veel aan.

Het Directe instructiemodel biedt ons de mogelijkheid te differentiëren naar niveau.

De dagelijkse terugblik dient voor de snelle leerlingen als een oriëntatie op de stof om vast te stellen of ze de stof begrijpen. Voor de doorsnee leerlingen betekent de dagelijkse terugblik een reflectief moment t.a.v. wat reeds behandeld is. De leerlingen binnen het intensief arrangement kunnen ook meedoen aan de dagelijkse terugblik of tijdelijk werken aan een opdracht op het eigen niveau.

In de presentatiefase krijgen de leerlingen in het verdiept arrangement een korte instructie van wat gemaakt moet worden. Voor de leerlingen in het basisarrangement en eventueel voor de leerlingen in het intensief arrangement vindt een korte presentatie van de lesdoelen plaats.

In de fase van de begeleidde oefening wordt de te behandelen stof geoefend onder begeleiding van de leerkracht. Hier kunnen de leerlingen naast het individueel uitvoeren van opdrachten ook samenwerken.

7.10 Opbrengstgericht werken

Voor de vakken Nederlands, Engels, Rekenen en Wiskunde wordt een groepsplan geschreven. Iedere leerkracht beschrijft in het groepsplan op welke wijze hij werkt met zijn groep en de individuele leerlingen.

Vier maal per jaar worden didactische doelen geëvalueerd en het groepsplan bijgesteld, dit gebeurt halverwege en aan het einde van het schooljaar. De leerstofplanning wordt voor telkens 10 weken gemaakt op basis van de laatst verkregen toets informatie.

Uitgangspunt binnen ons groepsplan is bij de gehele VMBO TL leerweg en in de onderbouw VMBO BB en VMBO KB de leerstofplanning volgens de leerlijn. Leerlingen die zich volgens de leerlijn ontwikkelen passen binnen het basis arrangement. In de bovenbouw van het VMBO BB en KB is het PTA (samenwerking met het Vechtdal College Hardenberg) leidend als basisarrangement.

De leerkracht analyseert de resultaten van de Cito-toetsen en methodegebonden toetsen of examens. De hierdoor verkregen informatie wordt verwerkt in het groepsplan. Iedere leerling krijgt op deze wijze doelen, onderwijs en ondersteuning op eigen niveau.

Leerlingen die vergelijkbare onderwijsbehoeften hebben kunnen op deze wijze op een effectieve en haalbare manier geclusterd worden. Op basis van de gekozen clustering wordt doelgericht een groepsplan opgesteld en uitgevoerd.

7.10.1 Leergebied overstijgend werken aan geclusterde doelen binnen een Groepsplan

Een groepsplan kan ook worden opgesteld wanneer sprake is van bijzondere doelen of specifieke aanpak voor een groep leerlingen. In het groepsplan wordt beschreven binnen welk arrangement leerlingen zich ontwikkelen ten opzichte van de kerndoelen (leergebied specifiek en/of leergebied overstijgend). In het groepsplan staat beschreven naar welk einddoel(en) in de betreffende periode wordt toegewerkt met de groep.

Een groepsplan is voor intern gebruik bedoeld.

7.10.2 Arrangementen

In het groepsplan wordt uitgegaan van de volgende arrangementen:

Basis arrangement: Voor leerlingen die met de basisaanpak en methode voldoende tot ontwikkeling komen op basis van hun ontwikkelingsperspectief; hun ontwikkeling ligt in de lijn der verwachting binnen dit (vak)gebied.

Intensief arrangement: Voor leerlingen die met de basisaanpak en methode onvoldoende tot ontwikkeling komen op basis van hun ontwikkelingsperspectief; hun ontwikkeling binnen dit (vak)gebied wijkt negatief af in de lijn der verwachting

Verdiept arrangement: Voor leerlingen die bovenop de basisaanpak en methode extra uitdaging nodig hebben om voldoende tot ontwikkeling te komen op basis van hun ontwikkelingsperspectief; hun ontwikkeling binnen dit (vak)gebied wijkt positief af in de lijn der verwachting.

7.11 Evaluatie groepsplan

Elke cyclus van 10 schoolweken wordt afgesloten met een groepsbespreking tussen de groepsleerkracht en de IB'er waarin geëvalueerd wordt of de doelen bereikt zijn en wat de behaalde resultaten zijn. Op basis van de evaluatie wordt het groepsplan bijgesteld en de nieuwe leerstofplanning gemaakt.

Op dit moment kunnen de groepsleerkracht en IB'er besluiten dat het wenselijk is een individueel handelingsplan voor de leerling op te stellen en/of om de leerling te bespreken binnen de leerlingenbespreking. Vier maal per jaar is er gelegenheid tot het bespreken van individuele leerlingen. Bij deze leerlingenbespreking schuiven vakdocenten, groepsleerkracht, minimaal twee leden van de CieVB aan.

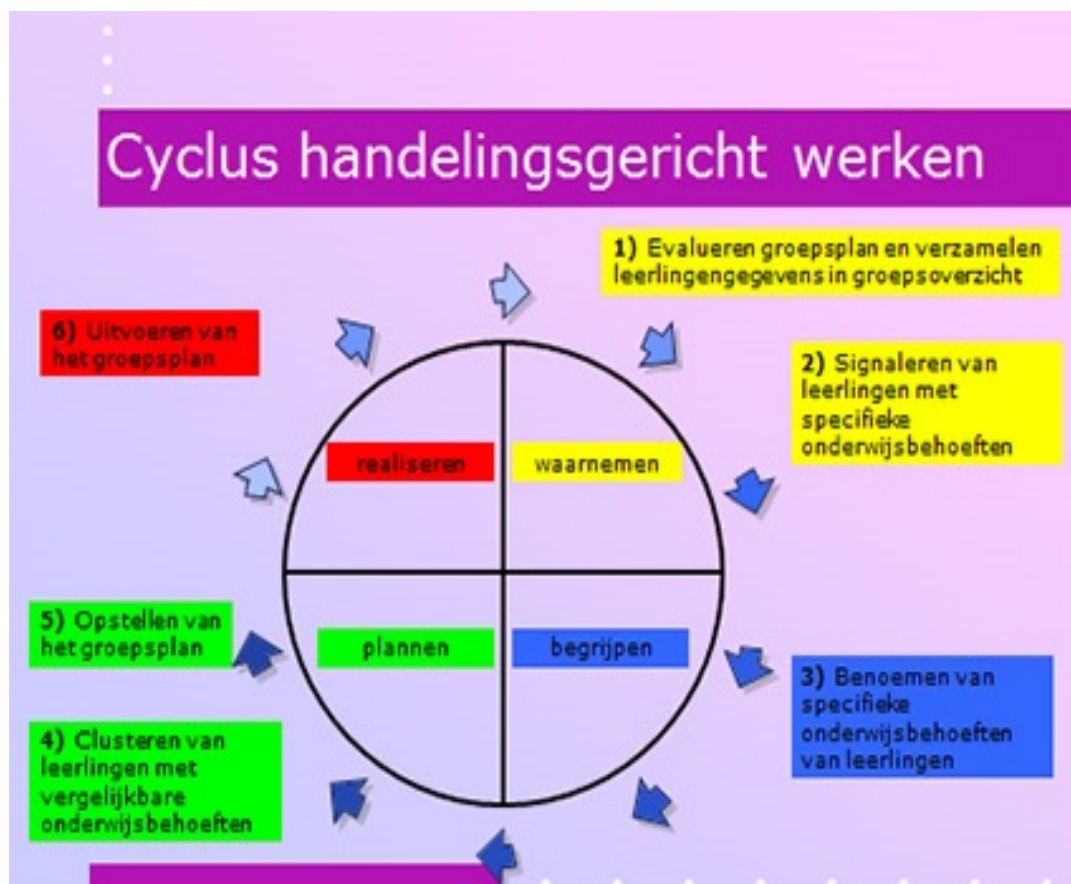
7.12 Individueel handelingsplan

Een individueel handelingsplan wordt opgesteld wanneer een leerling:

- Na plaatsing in een intensief arrangement in het groepsplan onvoldoende tot ontwikkeling is gekomen.
- Een specifieke onderwijsbehoefte heeft; Dit kan zowel in negatieve als positieve zin zijn. Ook leerlingen die zich boven verwachting ontwikkelen op een bepaald (vak)gebied kunnen een specifieke onderwijsbehoefte hebben waar handelingsgericht aan gewerkt wordt.

7.13 Evaluatie Individueel handelingsplan

De leerkracht kan zelf bepalen (eventueel in overleg met betrokkenen) voor welke periode een individueel handelingsplan wordt aangemaakt. Dit is afhankelijk van de ernst van het probleem(gedrag). Vanuit de visie van handelingsgericht werken wordt geadviseerd om een periode van zes weken te hanteren. Het kan ook worden gekoppeld aan vaste evaluatiemomenten binnen het schooljaar; dit is wederom afhankelijk van de ernst van het probleem(gedrag). Bij de evaluatie wordt onder andere gekeken naar de invloed van de aanpak en het leerkrachthandelen op het wel of niet behalen van het doel van het handelingsplan. Vervolgens wordt beschreven welke vervolgstappen van belang zijn.

8 Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling van leerlingen wordt in eerste instantie gekoppeld aan didactische vorderingen. De leergebiedspecifieke kerndoelen en de referentieniveaus zijn de bouwstenen voor het onderwijsprogramma binnen de Ambelt.

Aangezien leerlingen op de Ambelt door hun problematiek vaak moeite hebben met cognitieve vaardigheden, is het van belang om hier in een breder perspectief naar te kijken. Problemen met planning, geheugen, werktempo en een specifieke leerstoornis zijn bijvoorbeeld factoren die van belemmerende invloed kunnen zijn op de didactische vorderingen. Bij het opstellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectiefplan is het van belang dat deze belemmerende en bevorderende factoren goed worden beschreven en dat wordt onderbouwd hoe deze van invloed zijn op het ontwikkelingsperspectief.

8.1 Signalering

Signalering van problemen op het gebied van cognitieve vaardigheden wordt door middel van observaties en informatie van de leerling zelf en/of betrokkenen gedaan.

De didactische vorderingen worden gevolgd door middel van Citotoetsen, methode gebonden toetsen en examens. In de bovenbouw wordt de voortgang van leerlingen getoetst middels het Programma van Toetsing en Afsluiting in samenwerking met het Vechtdal College Hardenberg.

Signalering van specifieke uitval op lezen en spellen wordt gedaan op basis van het (Ambelt)protocol dyslexie. Voor rekenproblemen is het Ambeltprotocol Ernstige Rekenwiskundeproblemen en Dyscalculie (ERWD) in ontwikkeling; hiervoor wordt gebruikt gemaakt van de richtlijnen van de landelijke protocollen. Beide protocollen zijn toegevoegd als bijlage.

8.2 Overgang

Aan het einde van het schooljaar kijken wij bij de overgang naar de volgende punten:

- De overgangsnormen afgestemd op de eisen van het Vechtdal College Hardenberg. Leerlingen moeten voldoen aan de overgangsnormen.
- Daarnaast wordt gekeken naar het beeld dat de Citotoetsen ons verschaft over de ontwikkeling van een leerling. Op deze manier krijgen wij inzicht in wat deze leerling kan afgezet tegen een grote groep leerlingen van dezelfde leeftijd, op hetzelfde niveau.
- Samen met de observaties van leerkrachten en analyses van methode gebonden toetsen krijgen wij een compleet beeld van de capaciteiten van onze leerlingen.

9 Sociaal emotionele ontwikkeling

Wat maakt de locatie Ambelt VSO Hardenberg speciaal? De Ambelt biedt een grote diversiteit aan onderwijs- en ondersteuningsmogelijkheden aan leerlingen die zijn aangewezen op speciaal onderwijs. In onze benadering staat de leerling met zijn specifieke vraagstelling centraal. Gezien de problematiek van leerlingen op de Ambelt is het noodzakelijk dat we de sociaal emotionele ontwikkeling goed volgen. De leergebied overstijgende kerndoelen (LOK) zijn de bouwstenen hiervoor.

9.1 Kerndoelen

De inrichting van het onderwijs is gebaseerd op de kerndoelen die per 1 augustus 2013 zijn ingevoerd voor het Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de leergebied specifieke leerdoelen die zijn geformuleerd voor de uitstroomprofielen 'Vervolgonderwijs', 'Arbeid' en 'Dagbesteding' en de leergebied overstijgende kerndoelen.

Er zijn leergebied specifieke kerndoelen geformuleerd voor de leergebieden Nederlands, Engels, rekenen-wiskunde, mens en maatschappij, mens, natuur en techniek, kunst en cultuur, bewegen en sport.

9.2 LOK; Leergebied Overstijgende Kerndoelen

De leergebied overstijgende kerndoelen zijn gericht op het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en houding die nodig zijn om te kunnen functioneren in de contexten leren, werken, burgerschap, wonen en vrije tijd.

- leren leren
- leren een taak uitvoeren
- leren functioneren in verschillende sociale situaties
- ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief

Binnen het VSO is de uitwerking van deze kerndoelen in ontwikkeling. Op elke locatie zijn werkgroepen LOK VSO aanwezig die benaderd kunnen worden voor informatie.

Om de ontwikkeling van leerlingen te kunnen volgen is vanaf schooljaar 2015-2016 een LOK-lijst beschikbaar.

9.3 Signalering en volgen sociaal emotionele ontwikkeling

Signalering van problemen op het gebied van sociaal emotionele vaardigheden wordt door middel van gedragsobservaties en informatie van de leerling zelf en/of betrokkenen gedaan. Sinds kort is SEOL, het meetinstrument voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, vervangen voor ZIEN!, het pedagogisch-didactisch expertsysteem dat het hele proces van waarnemen, begrijpen, wegen, plannen, handelen en evalueren ondersteunt. ZIEN! biedt inzicht in mogelijke oorzaken van bepaald gedrag en resultaten en het geeft een raamwerk van doelen en daaraan gekoppelde handelingssuggesties.

De onderwijszorgbehoeften worden vertaald in zorgitems. ZIEN! richt zich op 22 zorgitems die ingedeeld zijn in drie clusters. Aan deze zorgitems zijn doelen gekoppeld.

Cluster A: Leren: Het cluster 'leren' omvat de zorgitems die, in samenhang met elkaar, inzicht geven in die kenmerken die van invloed zijn op het leren.

Cluster B: Gedrag: Om inzicht te krijgen in het gedrag, richt ZIEN! zich op vijf sociale vaardigheden. Deze vaardigheden geven samen een goed beeld van de kwaliteit en effectiviteit van contact met anderen.

Cluster C: Signaalitems: De signaalitems bevatten die zorgitems die de eerstelijnszorg overstijgen. Als deze zorgitems oplichten, is betrokkenheid van de tweedelijnszorg aan te bevelen.

ZIEN! sluit heel goed aan bij het handelingsgericht werken in het kader van passend onderwijs. Het laat de sterke kanten van een leerling zien maar ook welke ondersteuning de leerling nog nodig heeft.

Leerkrachten kunnen veel tips en tools vinden in ZIEN! voor de hulpvragen die zij tegenkomen. Een grote meerwaarde van ZIEN! is dat er duidelijk op groepsniveau kan worden geanalyseerd. Dit is belangrijk voor het opstellen van groepsplannen. Daarnaast biedt ZIEN! de mogelijkheid om in de toekomst ook met de leerling- en oudervragenlijst te werken. De uitkomsten kunnen makkelijk naast elkaar worden bekeken. Daarmee ontstaat een genuanceerder en vollediger beeld van het functioneren van de leerling.

10 Wanneer HGW onvoldoende aanknopingspunten biedt

10.1 Commissie van Begeleiding (CieVB)

De Commissie van Begeleiding (CieVB) volgt intern de voortgang van de leerlingen en is daar verantwoordelijk voor. Zitting in deze commissie hebben de locatiedirecteur (voorzitter), de intern begeleider, de gedragswetenschapper en de maatschappelijk werker. De commissie komt wekelijks bijeen. Ouders hebben de mogelijkheid om gesprekken aan te gaan met de leden van de Commissie van Begeleiding. De aanvraag voor gesprekken wordt via de groepsleerkracht ingebracht in de Commissie van Begeleiding. Sommige leerlingen en hun leerkrachten worden ambulante begeleid door een hulpverlenende instantie buiten de school. Tussen school en instanties vindt overleg plaats, zodat gezamenlijke doelen in één plan kunnen worden verwerkt en een doorgaande lijn getrokken kan worden.

10.2 Signaalbrief

Een signaalbrief wordt aangemaakt wanneer:

- bij een leerling onvoldoende sprake is van ontwikkeling ondanks de inzet van extra ondersteuning vanuit het groeps-/ handelingsplan.
- er sprake is van een acute hulpvraag van de leerling of leerkracht.

Ouders/verzorgers worden te allen tijde door de mentor/groepsleerkracht op de hoogte gesteld van het bespreken van hun kind in de CieVB.

Binnen de Commissie van Begeleiding wordt besproken welke deskundigheid en/of inzet noodzakelijk is gezien de hulpvraag. In bijlage ... wordt de plek van de signaalbrief in het leerlingvolgsysteem beschreven.

10.3 Commissie van Begeleiding Plus (CieVB+)

Ter ondersteuning van de Commissie van Begeleiding schuiven zo'n zes tot zeven keer per jaar een aantal deskundigen aan. Wij werken samen met leerplichtambtenaren van de gemeenten Ommen-Hardenberg en de gemeenten Emmen/Coevorden. Zij zijn onze vraagbaak en denken mee over ons aanbod als het gaat om leerplichtaangelegenheden.

Daarnaast werken wij samen met de schoolarts van de GGD. Zij denkt mee in het medische aspect van onze leerlingenzorg. In sommige gevallen zal zij een leerling (en ouders) uitnodigen op haar spreekuur.

Helaas is het met de veranderde jeugdzorgstructuur voor ons onmogelijk geworden te werken met een vast contactpersoon vanuit jeugdzorg in de CieVB+, wel proberen wij nauwe contacten te onderhouden met jeugdhulpverlening en professionals binnen wijk- of gebiedsteams die door de gemeenten zijn ingesteld om toe te zien op de jeugdzorg in hun gebied.

10.4 Samenwerking externe partijen

Om onze leerlingen voldoende te kunnen ondersteunen gaan wij de samenwerking met externe partijen aan. U kunt dan denken aan:

- Leerplichtambtenaren van de verschillende gemeenten
- Schoolarts; GGD
- Afgevaardigden van de verschillende gebieds- en wijkteams binnen de gemeenten waar onze leerlingen woonachtig zijn
- Hulpverlenende instanties zoals Accare, Karakter, MEE, Trias jeugdhulp, Dimence
- Onderwijsconsulent
- Tactus verslavingszorg

10.5 Grenzen aan de zorg

Wanneer een leerling ondanks de inzet, zorg en expertise van de CievB en externe partijen ernstig stagneert in zijn/haar ontwikkeling, wordt er in overleg met de groepsleerkracht, CievB en ouders gekeken naar andere mogelijkheden.

Zorg kan niet geboden worden als er sprake is van problematiek waardoor de veiligheid van de leerling zelf of die van medeleerlingen en/of het personeel in het geding komt. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om acting-out gedrag, problematisch gedrag waarvoor een meervoudige behandeling plaats dient te vinden.

Zorg kan niet geboden worden als er sprake is van problematiek waardoor functioneren in een groep onmogelijk is geworden.

Tot slot kan zorg niet geboden worden wanneer er sprake is van ernstige drugsproblematiek leidend tot een sterk verminderde aanspreekbaarheid.

Wanneer blijkt dat de school onvoldoende voorzieningen kan treffen om adequaat tegemoet te komen aan de specifieke hulpvragen van een leerling zal er overleg met de ouders/verzorgers plaats vinden. Dit geldt zowel voor de fysieke omgeving als voor de orthopedagogische en ortho-didactische eisen die uit de hulpvraag voortvloeien.

“Tussen school en instanties vindt overleg plaats, zodat gezamenlijke doelen in één plan kunnen worden verwerkt en een doorgaande lijn getrokken kan worden.”

Samenwerken. de Ambelt

“VSO Hardenberg is de school waar we onderwijs passend maken. Wij kunnen en willen daar samen met de leerlingen, ouders en verzorgers, andere scholen en instellingen voor zorgen.”

Betrokken. de Ambelt